

عنوان مقاله:

تحلیل روند تولید فضای شهری برآمده از اقتصاد رانتهی ایران با تکیه بر آراء هانری لوفور

محل انتشار:

سیزدهمین کنگره انجمن جغرافیایی ایران (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

مرتضی قورچی - عضو هیئت علمی گروه جغرافیای انسانی، دانشگاه شهید بهشتی

رقیه صمدی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

دیری است که پیدایش مدرنیته و ظهور برنامه ریزی مدرن سبب تحولات ساختاری در تولید و استفاده فضا شده است. تاثیر اقتصاد رانتهی در شکل گیری فضای شهرها از یک سو و ظهور مدرنیته و برنامه ریزی مدرن از سوی دیگر در استحاله شهرها و تولید فضای مدرن شهری نقش مهمی را ایفا می کنند. در چنین کنش دوسویه ای است که دیالکتیک سه گانه فضایی که لوفور از آن سخن می گوید نمودار می شود. لوفور معتقد است تولید فضا، در ماهوم و در واقعیت، در قرن اخیر به دلیل انفجار شهرها، شهری شدن کلی جامعه، معضلات مربوط به ساماندهی های فضا مندر در شهرهای مدرن، ظاهر شد است. تصاحب رانت نفتی توسط دولت، ابتکار عمل وسیعی برای مداخله در ساختارهای جغرافیایی به طور اعم و ساختارهای شهریه طور اخص در اختیار دولت قرار داد و آن را قادر ساخته با اهداف و روش های متفاوت در سازماندهی ساختارهای اجتماعی، اقتصادی و فضایی شهرها و در نتیجه پیدایش الگوی رانتهی شهر معاصر ایران و تولید فضای برآمد از اقتصاد رانتهی نقش عمده ای ایفا نماید. تحقیق حاضر با رویکرد توصیفی تحلیلی به بررسی روند تحولات فضا در کشور ایران متأثر از اقتصاد رانتهی می پردازد و در نهایت به این جمع بندی می رسد که اثرات اقتصاد رانتهی در ایران در کنار اثرات کلان در گستره سرزمین از جمله انزوای اقتصادی و محرومیت اجتماعی و سیاسی بخش کشاورزی و نابرابری های فضایی و یستی میان عرصه های شهری و روستایی، در الگوی رشد شهری و ساختارهای درونی شهر معاصر نیز بازتاب ها و عوارض زیادی به همراه داشته است. در نتیجه کنش های فضایی غلطی ایجاد شد که در پی اتخاذ سیاست های نابجا و حلقه های جدیدی از وابستگی اجتماعی و اقتصادی میان منابع رانت و اقتصاد رانتهی با شهر و شهرنشینی به ویژه در شهرهای کوچک و متوسط کشور نمود فضایی یافته اند، که عوارض و بازتاب های مثبت و منفی آن یکی از چالش های اصلی نظام شهری کشور در حال و آینده است.

کلمات کلیدی:

فضا، مدرنیته، لوفور، اقتصاد رانتهی، کنش های فضایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/860446>

